

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 345/06-88

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika na neverejnom zasadnutí 3. decembra 2007 vo veci prijatej sťažnosti Ing. P. P., toho času v Ústave na výkon väzby Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. R. M., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špeciálneho súdu v Pezinku v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom alebo peňažnou zárukou vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš 8/05, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Toš 14/2006 a jeho uznesením sp. zn. 1 Toš 14/2006 z 2. marca 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva Ing. P. P. podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd týkajúce sa požiadavky urýchleného rozhodovania postupom Špeciálneho súdu v Pezinku v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a jej nahradení písomným sľubom

z 8. decembra 2005 a o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a jej nahradení peňažnou zárukou z 27. decembra 2005 vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš 8/05 p o r u š e n é b o l i .

2. Základné práva Ing. P. P. podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1 Toš 14/2006 a jeho uznesením v tejto veci z 2. marca 2006 p o r u š e n é n e b o l i .

3. Ing. P. P. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk Sk (slovom päťtisícšesťstoosemdesiatosem slovenských korún), ktoré je Špeciálny súd v Pezinku p o v i n n ý vyplatiť právnomu zástupcovi JUDr. R. M., Advokátska kancelária, B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti Ing. P. P. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2006 doručená sťažnosť Ing. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 13 ods. 4, čl. 23 ods. 2 a čl. 32 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojich práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 14 ods. 1 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a s čl. 31 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a c) Viedenského dohovoru o zmluvnom práve uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Ntvš 2/2005 z 5. decembra 2005, uzneseniami Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) sp. zn. PK-1 Tš 8/05 z 28. decembra 2005 a najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 14/2006 z 2. marca 2006, uzneseniami špeciálneho súdu č. k. PK-1 Tš 8/05-1409

z 25. januára 2006 a najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 14/2006 z 2. marca 2006, ako aj postupom týchto súdov, ktorý vydaniu označených rozhodnutí predchádzal.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 345/06-43 z 3. novembra 2006 (ďalej len „uznesenie z 3. novembra 2006“) prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti namietajúcej porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom špeciálneho súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom alebo peňažnou zárukou vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš 8/05, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Toš 14/2006 a jeho uznesením sp. zn. 1 Toš 14/2006 z 2. marca 2006. Vo zvyšnej časti bola ústavná sťažnosť odmietnutá.

Uznesením z 3. novembra 2006 ústavný súd vymedzil predmet konania vo veci samej. Ten spočíva v posúdení otázky, či doba konania špeciálneho súdu a najvyššieho súdu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom alebo peňažnou zárukou zodpovedala požiadavke urýchleného rozhodovania o takej žiadosti a či bola v konaní najvyššieho súdu dodržaná požiadavka kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbrani“ (garancie obsiahnuté v základnom práve sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj v práve podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru).

Zo sťažnosti okrem iného vyplýva, že sťažovateľ je na základe obžaloby podanej 4. novembra 2004 prokurátorom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Úradu špeciálnej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) väzobne trestne stíhaný pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov platného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon platný do 31. decembra 2005“) a pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákona platného do 31. decembra 2005.

Sťažovateľ požiadal o nahradenie väzby písomným sľubom, ktorý predložil špeciálnemu súdu 8. decembra 2005 a v ktorom uviedol, že povedie riadny život,

nedopustí sa žiadnej trestnej činnosti, splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a najmä, že sa dostaví na pojednávanie.

Dňa 27. decembra 2005 adresoval sťažovateľ špeciálnemu súdu aj „*Žiadosť o prepustenie na slobodu podmienenú zárukou*“, v ktorej požiadal o prepustenie na slobodu a ponúkol zloženie peňažnej záruky v sume 100 000 Sk.

Špeciálny súd na neverejnom zasadnutí konanom 28. decembra 2005 preskúmal obe žiadosti sťažovateľa a uznesením sp. zn. PK-1 Tš 8/05 podľa § 72 ods. 2 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol, podľa § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku jeho písomný sľub neprijal a podľa § 73a ods. 1 Trestného poriadku neprijal ani ponúknutú peňažnú záruku. Sťažovateľovi a jeho právnomu zástupcovi bolo uznesenie doručené 16. januára 2006.

Dňa 20. januára 2006 podal sťažovateľ proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú špeciálny súd predložil najvyššiemu súdu 27. februára 2006. Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí konanom 2. marca 2006 uznesením sp. zn. 1 Toš 14/2006 rozhodol podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o zamietnutí sťažnosti ako nedôvodnej. Sťažovateľovi bolo uznesenie doručené 9. marca 2006.

Sťažovateľ videl v takomto postupe oboch súdov porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru a v tejto súvislosti opierajúc sa o citovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „európsky súd“) uviedol: „*V mojom prípade sa ani jedna žiadosť nevybavila do 18 dní, a to dokonca nie ani len na 1. stupni, nieto ešte, že táto lehota by mala byť dodržaná od podania do konečného rozhodnutia.*“

Sťažovateľ rovnako namietal porušenie procesných záruk – kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ a v tejto súvislosti sa vyjadril: „*Napriek mojim neustálym žiadostiam som ani raz nebol súdom na rokovanie predvolaný, ani na 1. ani na 2. stupni. Tieto neboli kontradiktórne. (...)*“

Špeciálny súd v zastúpení jeho predsedom vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 30. augusta 2006 uviedol: „Dňa 08.12.2005 bolo Špeciálnemu súdu v Pezinku (ďalej len „Špeciálny súd“ alebo „súd“) v trestnej veci obžalovaných Ing. JUDr. J. M., Ing. P. P. a D. B. pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona, účinného do 31.12.2005, a trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona, účinného do 31.12.2005, vedenej na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp.zn. : PK-1Tš/8/2005, doručené podanie obžalovaného Ing. P. P. zo dňa 05.12.2005 označené ako sľub obvineného (príloha č.1), ktorým dal obžalovaný Ing. P. P. sľub v zmysle ustanovenia § 73 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) účinného do 31.12.2005 (ďalej len „Tr.por.“), pričom zároveň požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Dňa 27.12.2005 bola Špeciálnemu súdu doručená žiadosť obžalovaného Ing. P. P. o prepustenie z väzby na slobodu podmienená zárukou (príloha č. 2). O uvedených podaniach obžalovaného Ing. P. P. rozhodol Špeciálny súd na neverejnom zasadnutí dňa 28.12.2005 (príloha č. 3)uznesením, sp. zn.: PK-1Tš/8/05 (príloha č. 4), ktorým zamietol žiadosť obžalovaného Ing. P. P. o prepustenie z väzby a neprijal jeho písomný sľub ako aj ponúknutú peňažnú záruku. Uznesenie bolo následne v zmysle ustanovenia § 137 Tr. por. doručené (príloha č. 5). Dňa 02.01.2006 predseda senátu JUDr. V. P. určil v predmetnej veci termín hlavného pojednávania na dni 23.-26.01.2006 (príloha č. 6). Po vykonaní nariadeného hlavného pojednávania, na ktorom bolo zároveň uzneseniami, č. k.: PK-1Tš/8/2005-1409,PK-1Tš/8/2005-1414, rozhodnuté, že senát Špeciálneho súdu v zložení z predsedu senátu JUDr. V. P., členov senátu JUDr. I. K., JUDr. E. K. a náhradného sudcu JUDr. J. B., nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v prejednávanej veci, ako aj o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby obžalovaného D. B., bol dňa 27.02.2006 trestný spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) na rozhodnutie o sťažnostiach podaných proti uvedeným uzneseniam, ako aj o sťažnosti obžalovaného Ing. P. P. proti vyššie uvedenému uzneseniu Špeciálneho súdu zo dňa 28.12.2005 o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby a o neprijatí písomného sľubu a ponúknutej peňažnej záruky (prílohy č. 7). Predmetná sťažnosť bola Špeciálnemu súdu doručená dňa 20.01.2006 (príloha č.8).

O podaných sťažnostiach rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dňa 02.03.2006 (príloha č. 9), s tým, že uznesením sp. zn.: I Toš 14/2006 (príloha č. 10) sťažnosť obžalovaného Ing. P. P. proti uzneseniu Špeciálneho súdu zo dňa 28.12.2005 zamietol. Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. I Toš 14/2006, bolo následne dňa 13.03.2006 doručené obžalovanému Ing. P. P. (príloha č. 11).

Po preskúmaní skutočností namietaných v ústavnej sťažnosti obžalovaného Ing. P. P. som nezistil žiadne nedostatky v namietanom konaní senátu, ktoré by vzbudzovali oprávnené pochybnosti o nezávislosti členov senátu, o ich svedomitosti a nestrannosti pri rozhodovaní, ich nezaujatosti voči účastníkom konania a o úsilí ukončiť súdne konanie spravodlivo a bez zbytočných prieťahov. Postup senátu Špeciálneho súdu pri rozhodovaní o žiadostiach obžalovaného Ing. P. P., ako aj postup súdu, ktorý vydaniu vyššie uvedených rozhodnutí predchádzal, bol vykonaný v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonom č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok), účinným do 31.12.2005, upravujúcim procesný postup v predmetnej trestnej veci vedenej na špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. : PK-1 Tš/8/2005.

Zároveň možno konštatovať, že predmetným súdnym konaním neboli porušené základné ľudské práva a slobody obžalovaného Ing. P. P.“

V ďalšom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 27. decembra 2006 špeciálny súd zotrval na záveroch svojho predchádzajúceho vyjadrenia a navrhol, „aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti nevyhovel“.

Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho vyjadrenia doručeného ústavnému súdu 28. augusta 2006 v podstate obsahovo nedotkol tej časti sťažnosti, ktorá bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie. V závere svojho vyjadrenia všeobecne poukázal na to, že sa sťažnosť sťažovateľa javí „vo všetkých bodoch nedôvodná, a preto navrhuje, aby Ústavný súd SR pri predbežnom prerokovaní uvedenú sťažnosť neprijal na ďalšie konanie“.

V ďalšom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 12. januára 2007 najvyšší súd uviedol: „Na základe Vašej žiadosti o vyjadrenie k sťažnosti Ing. P. P. oznamujeme, že

v celom rozsahu trváme na našom vyjadrení z 22. augusta 2006, sp. zn. KP 8/06-41, vrátane dôvodov obsiahnutých v napadnutých uzneseniach. Zároveň oznamujeme, že netrváme na ústnom pojednávaní vo veci.“

Špeciálny súd a najvyšší súd sa k ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyjadrili už označenými podaniami, pričom obaja súhlasili s upustením od ústneho pojednávania ústavného súdu vo veci samej v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

V podaní doručenom ústavnému súdu 2. júla 2007 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej aj sťažovateľ.

Ústavný súd dospel k názoru, že od pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci a so súhlasom všetkých účastníkov konania od ústneho pojednávania vo veci samej upustil a rozhodol na neverejnom zasadnutí.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

V rámci svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd konštatoval, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy garantujúcich právo na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označených ustanovení ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na rýchlosť tohto preskúmania a kvalitu preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o nahradenie väzby zárukou (záruka subjektu, písomný sľub, peňažná záruka).

Pokiaľ ide o požiadavku urýchlenosti rozhodovania („bref délai“, „speedily“) európsky súd zdôraznil, že ju netreba posudzovať z čisto aritmetického hľadiska, ale je potrebné vždy zohľadniť aj podmienky a okolnosti každej konkrétnej veci (Sanchez-Reisse c. Švajčiarsko z roku 1986).

V súvislosti s otázkou kvality preskúmania judikatúra európskeho súdu uvádza, že aj v konaní o preskúmanie zákonnosti väzby, teda v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru sa musia poskytovať určité základné procesné záruky (De Wilde a i. c. Belgicko z roku 1971), ktoré však nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru

v prípade rozhodovania vo veci samej, t. j. o oprávnenosti trestného obvinenia (Winterwerp c. Holandsko z roku 1979). V každom prípade však musí byť zaručená minimálne kontradiktórnosť konania a „rovnosť zbraní“.

K požiadavke urýchlenosti rozhodovania

Z obsahu príloh pripojených k sťažnosti a predmetných súdnych spisov ústavný súd zistil, že doba konania špeciálneho súdu vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom predstavuje obdobie od 8. decembra 2005 (doručenie žiadosti špeciálnemu súdu) do 16. januára 2006 (doručenie uznesenia sťažovateľovi). Celkovo teda konanie a rozhodovanie špeciálneho súdu o tejto žiadosti sťažovateľa trvalo 39 dní, pričom samotné doručovanie uznesenia špeciálneho súdu sp. zn. PK- Tš 8/05 z 28. decembra 2005 trvalo 19 dní.

Pokiaľ ide o ďalšiu žiadosť sťažovateľa - *„Žiadosť o prepustenie na slobodu podmienenú zárukou“*, doba konania špeciálneho súdu tu predstavuje obdobie od 27. decembra 2005 (doručenie žiadosti špeciálnemu súdu) do 16. januára 2006 (doručenie uznesenia sťažovateľovi), teda celkovo 20 dní.

Najvyšší súd konal od 27. februára 2006 (predloženie veci na rozhodnutie špeciálnym súdom) do 9. marca 2006 (doručenie uznesenia sťažovateľovi), t. j. 10 dní. V prípade najvyššieho súdu doba od prijatia jeho uznesenia sp. zn. 1 Toš 14/2006 z 2. marca 2006 do doručenia uvedeného rozhodnutia sťažovateľovi 9. marca 2006 predstavuje 7 dní.

Vo svojej judikatúre už ústavný súd vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (pozri napr. III. ÚS 345/06).

Vychádzajúc z uvedeného nemožno za ústavne akceptovateľnú považovať dobu konania špeciálneho súdu o žiadosti sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom (39 dní). Z uvedenej doby navyše až 19 dní pripadá na jednoduchý technický úkon - doručovanie rozhodnutia po jeho vydaní, pričom túto okolnosť považuje ústavný súd za takú, ktorá ešte znásobuje intenzitu porušenia práva v tomto konkrétnom prípade.

Doba 20 dní, ktorá pripadá na konanie špeciálneho súdu o „*Žiadosti o prepustenie na slobodu podmienenú zárukou*“, sa z pohľadu citovanej judikatúry navonok javí ako ústavne konformná, avšak ani v tomto prípade nemožno prehliadnúť už spomenutú neprimerane dlhú dobu doručovania rozhodnutia špeciálneho súdu (19 dní). Práve tento moment kvalifikuje ústavný súd ako porušenie požiadavky neodkladnosti rozhodovania.

Prihliadnuc na všetky čiastkové závery ústavný súd skonštatoval porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom špeciálneho súdu, čo vyslovil v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy v 1. bode výroku tohto nálezu.

Pokiaľ ide o konanie v tej istej veci na najvyššom súde, ktorý rozhodoval ako súd odvolací, ústavný súd vyhodnotil situáciu inak. Celková doba konania najvyššieho súdu predstavuje 10 dní (z ktorých 7 dní predstavuje dobu od prijatia jeho rozhodnutia do jeho doručenia sťažovateľovi), teda ide o dobu, ktorá už len z jednoduchého aritmetického ponímania signalizuje dodržanie požiadavky urýchleného rozhodovania.

Z uvedeného dôvodu dospel ústavný súd k záveru, že postupom najvyššieho súdu (z hľadiska požiadavky urýchlenosti rozhodovania) práva sťažovateľa porušené neboli (2. bod výroku tohto nálezu).

K požiadavke kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“

Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacej „rovnosti zbraní“ v prípade konania o preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody na strane väzobne stíhanej osoby je, aby väzobne stíhaná osoba mala možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe, ako aj možnosť reagovať na „protiargumenty“ zástupcu štátu - prokurátora. Podľa názoru ústavného súdu nevyhnutnosť osobnej prítomnosti obvineného pred súdom v takomto konaní je potrebné posudzovať vždy individuálne, podľa okolností konkrétneho prípadu.

Vo veci X. c. Švajčiarsko z roku 1981 Európska komisia pre ľudské práva vyslovila názor, že čisto písomné konanie o sťažnosti obvineného proti rozhodnutiu o väzbe pred odvolacím súdom je v súlade s čl. 5 ods. 4 dohovoru, ak ani štátny zástupca nebol prítomný na zasadnutí súdu.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že na neverejnom zasadnutí konanom 2. marca 2006, na ktorom najvyšší súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špeciálneho súdu sp. zn. PK-1 Tš 8/05 z 28. decembra 2005, prokurátor prítomný nebol.

Zo spisového materiálu tiež ústavný súd zistil, že sťažovateľ 8. októbra 2005 adresoval špeciálnemu súdu *„Žiadosť o začatie konania, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“*, v ktorej požiadal o prepustenie na slobodu a osobné vypočutie, pričom uviedol, že konkrétne dôvody žiadosti *„rozvedie ústne na vytýčenom hlavnom pojednávaní dňa 8.11.2005“*. Možnosť vyjadriť sa ústne k dôvodom tejto žiadosti na vykonanom hlavnom pojednávaní však vôbec nevyužil. V žiadostiach z 8. decembra 2005 (žiadosť o nahradenie väzby písomným sľubom) a 27. decembra 2005 (*„Žiadosť o prepustenie na slobodu podmienenú zárukou“*), ako aj v sťažnosti z 20. januára 2006 (proti uzneseniu špeciálneho súdu sp. zn. PK-1 Tš 8/05 z 28. decembra 2005) o ústne vypočutie nežiadal. Možno teda konštatovať, že v spomenutých prípadoch súdy sťažovateľovi možnosť osobného vypočutia neodopreli, naopak sťažovateľ v prvom prípade

(hlavné pojednávanie 8. novembra 2005) zostal pasívny a túto vôbec nerealizoval, kým v ďalších prípadoch (žiadosti z 8. a 27. decembra 2005) ju ani neinicioval. Vo všeobecnosti kontradiktórnosť konania charakterizuje aktivita strán trestného procesu. Ústavný súd je toho názoru, že uvedené skutočnosti je potrebné kvalifikovať ako pasivitu sťažovateľa, ktorú ako špecifickú okolnosť nemožno prehliadnuť, a treba ju pričítať na vrub sťažovateľa.

V kontexte všetkých uvedených dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že postupom najvyššieho súdu (z hľadiska požiadavky kontradiktórnosti konania a „rovností zbraní“) práva sťažovateľa porušené neboli (2. bod výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol ústavnému súdu, aby uznesenie špeciálneho súdu sp. zn. PK-1 Tš 8/05 z 28. decembra 2005 zrušil a prikázal sťažovateľa ihneď prepustiť z väzby na slobodu.

Konštatovanie porušenia ústavnosti v uvedenom prípade spočívajúce v porušení požiadavky urýchleného rozhodovania o žiadostiach sťažovateľa (o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom alebo peňažnou zárukou) nie je dôvodom na zrušenie označeného uznesenia. Toto porušenie ústavnosti totiž samo osebe nemohlo mať dopad na kvalitu uznesenia z hľadiska jeho konformnosti s ústavou (absencia príčinnej súvislosti).

Rovnako, keďže bolo konštatované porušenie práv sťažovateľa (1. bod výroku nálezu) a ústavný súd zistil, že v čase jeho rozhodovania už bol sťažovateľ prepustený na slobodu, bolo bezpredmetné zaoberať sa uvedenými návrhmi sťažovateľa, preto ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovel (4. bod výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 8 692 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 3, § 14, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov

za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, v zásade nie je oceneľný peniazmi. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje suma 2 730 Sk a hodnota režijného paušálu je 164 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami ústavný súd vyčíslil trovy konania ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2006 (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na ústavný súd) vrátane režijného paušálu ($2 \times 2\,730 \text{ Sk} + 2 \times 164 \text{ Sk} = 5\,788 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda predstavuje celkovú sumu 5 788 Sk.

Na základe uvedeného ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk (3. bod výroku tohto nálezu) a v zostávajúcej časti jeho žiadosti o náhradu trov konania nevyhovel (4. bod výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2007